

Álmodik a múlt - Merre van Várvölgy?

2013 szeptember 21. Flag

Szöveg méret

Mentés

-
-
-

- [0](#)

Még nincs értékelve

Mérték

Várvölgy tizenöt-húsz kilométerre van Keszthelytől északkeletre, a Nagyláz-hegy nyugati lábánál. Nevét 1943-ban kapta, amikor a két szomszédos, de már korábban összeépült falu, Alsó- és Felsőzsida egyesült.

Kár ezért a régi névért, hiszen egy Árpád-kori névvel lettünk szegényebbek, mondom - nagyanyám szavával -

---

sopánkodva és szomorúan.

A név eredetének két magyarázatát ismerjük. Lehet, hogy a Syd (eredetileg puszta jelentés?) személynévből, amely a latin *Sidoniusra* megy vissza, de az is lehet, hogy a szláv *Zid* (ami annyit jelent: zsidó) név áll mögötte. Fölmerült a szláv völgy jelentés is, amely sokkal valószínűbb, mert valóban völgyben fekszik. Mindenesetre a régi térképeken Alsózsídet talállok, amelynek még áll a temploma.

A település százok óta lakott. Az almádi monostor 1121-ben kelt alapítólevele említi először a települést. Zsid határának egy részét a XV. század második felétől a győri káptalan bitokolta. A török korban a községet egyaránt pusztították a különböző nemzetiségű hadak. Fájdalommal olvasom a Zala megyéről szóló kézikönyvben, hogy enyingi *Török Bálint* emberei is, a gersei Pethő-család tagjai is raboltak a faluban. A XVII. század végére a terület nagy része puszta volt. Az 1630-as években Horvátországból Magyarországra került Festetics-család szerezte meg a környék településeit, ezért az itteni falvak élete ettől kezdve a keszthelyi uradalom sorsával fonódott össze.

A település Szent Domokosról elnevezett gótikus temploma *Károly Róbert* idején épült. Harangja - Magyarország egyik legrégebbi, még ma is működő harangja - 1524-ben készült. A templom a török időkben erősen megrongálódott. *Padányi Bíró Márton* veszprémi püspök a XVIII. század közepén állíttatta helyre: az épen maradt torony és a szentély közé új hajót emeltetett. 1899-től *Radics Ákos* építész tervei alapján teljesen átépítették neogót stílusban. Ma már csak a nyolcszög három oldalával záródó szentély mondható eredetinek, illetve a bent látható gótikus faragványok.

Azt is olvastam *Kovacsics József* helytörténeti lexikonában, hogy a XIII. században földvára is volt. Egy 1244-ben kelt okirat szerint *IV. Béla* király a tatárjárás után, visszatérve Dalmáciából, a johannita kereszteseknek adományozta a zsidó várat. Azok ugyanis a muhi csatában megmentették az életét, és elősegítették a tengerpartra való menekülését. Rövid időn belül ez a második alkalom, hogy véletlenül "találkoztam" a menekülő *IV. Bélával*...

Móser Zoltán - www.ujember.katolikus.hu

Ajánló